



INSTITUTE
FOR ECONOMIC RESEARCH
AND POLICY CONSULTING

Експортний потенціал України: Огляд

Вероніка Мовчан

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

Міжнародна науково-практична конференція
«Продуктивна спроможність націй: приклад України»
29 червня 2017 р.

Вступ

Зростання експорту дозволяє:

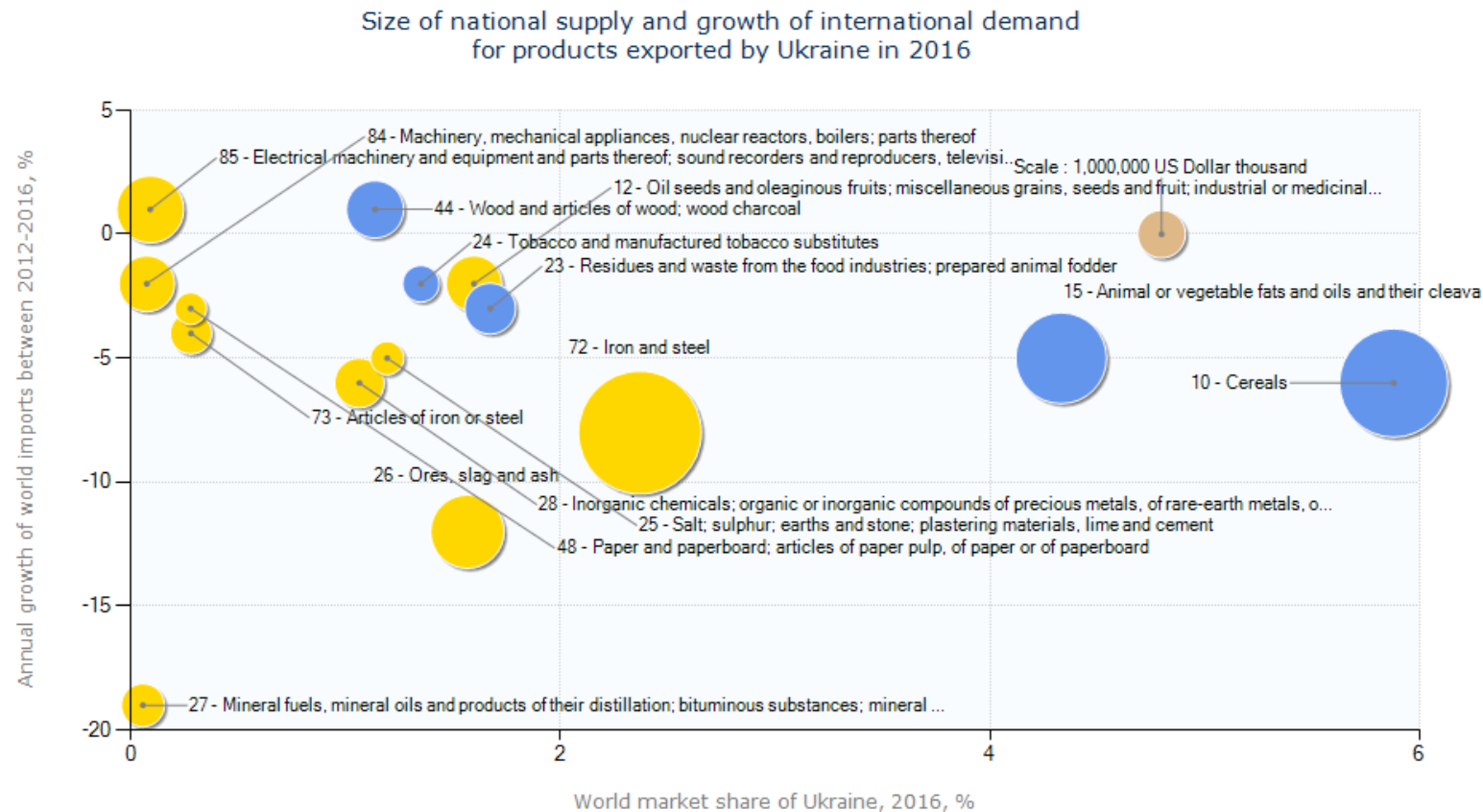
- Зробити внесок у зростання ВВП, що підвищує добробут
- Стимулювати підвищення продуктивності економіки, оскільки експортери зазвичай мають більш високий рівень продуктивності порівняно з не-експортерами

В цьому виступі розглянуто:

- Товарний вимір експорту України порівняно зі світовим попитом
- Географічний вимір експорту України порівняно зі світовим попитом
- Експорт доданої вартості

Товарний вимір експорту

Експорт України та світовий попит



- Україна займає значну частку світового ринку кількох товарів:
 - Зернові
 - Соняшникова олія
 - Чорні метали
- Світовий попит на більшість основних товарів, які Україна експортувала у 2016 році, скорочувався у 2012-2016 роках
- Виключення: електричне обладнання та лісоматеріали

● Ukraine has lost world market share for this product

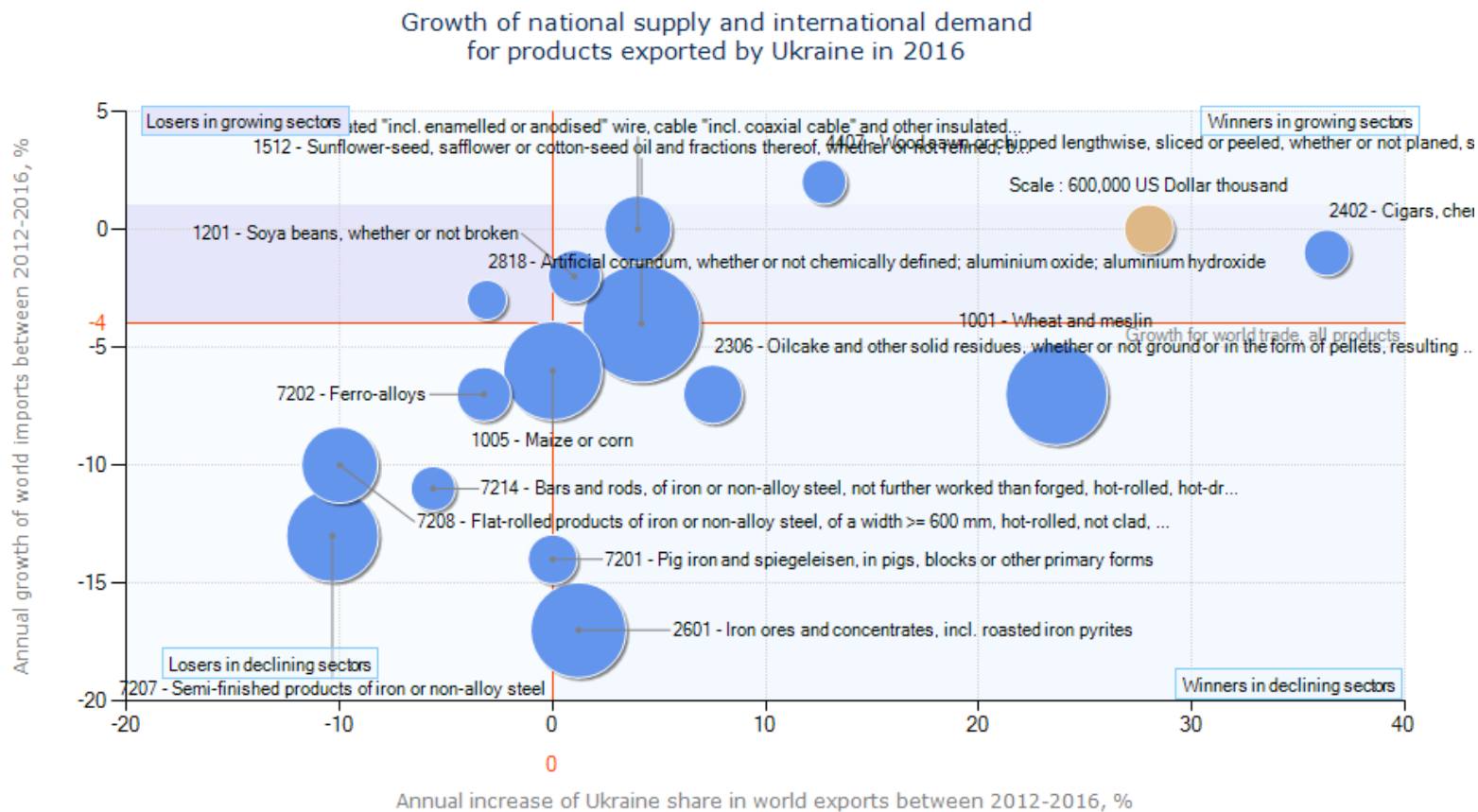
● Ukraine has increased world market share for this product

● Reference bubble

The bubble size is proportional to export value



Динаміка світових ринків та експорту України



- Світовий попит на багато експортних товарів Україна стабільно падає:

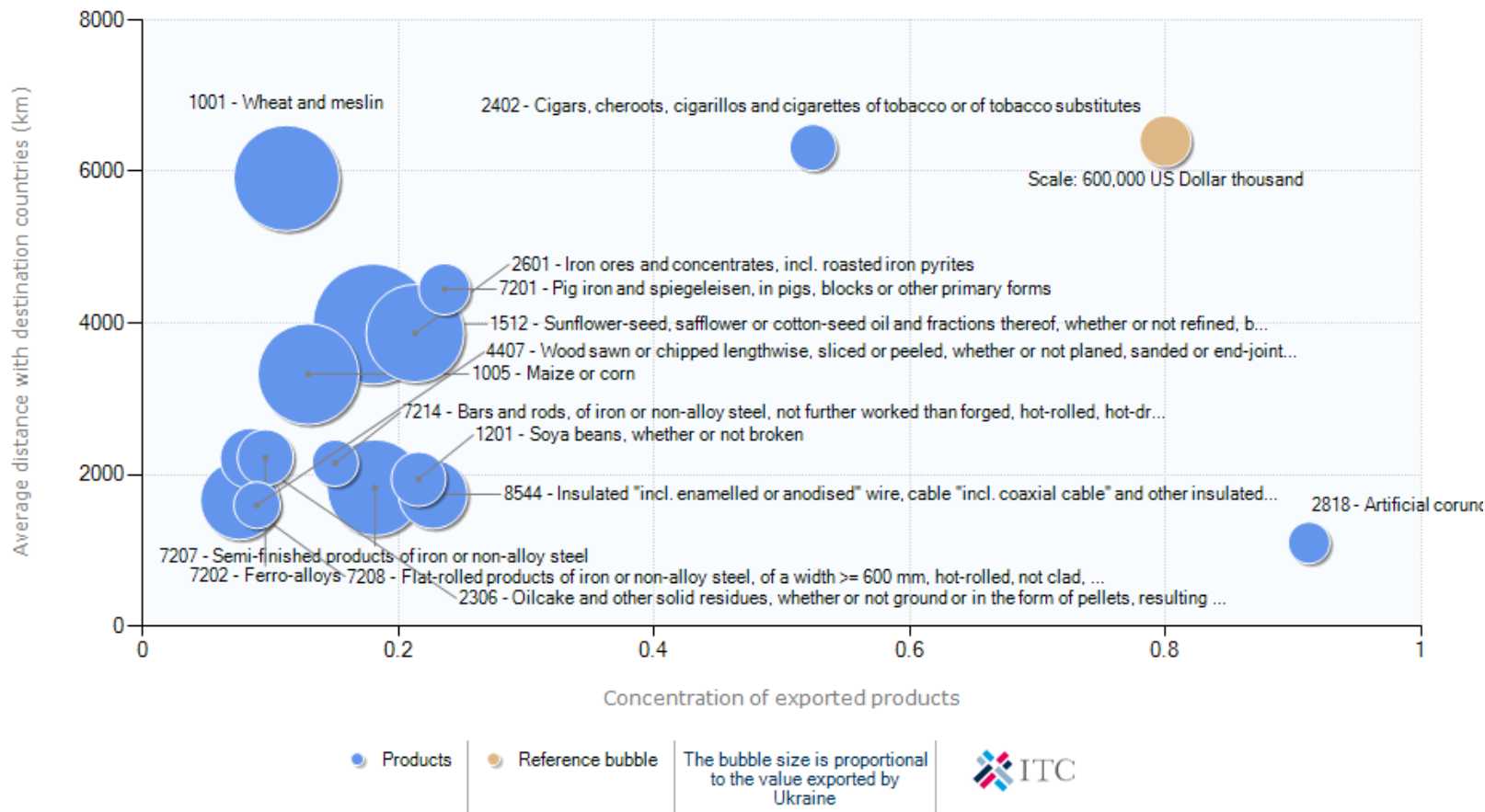
- Чорні метала та вироби з чорних металів
- Зерно
- Руди

- Світовий попит росте на:

- Соняшкову олію
- Насіння олійних культур
- Лісоматеріали
- Тютюнові вироби

Рівень конкуренції на світових ринках експортних товарів України

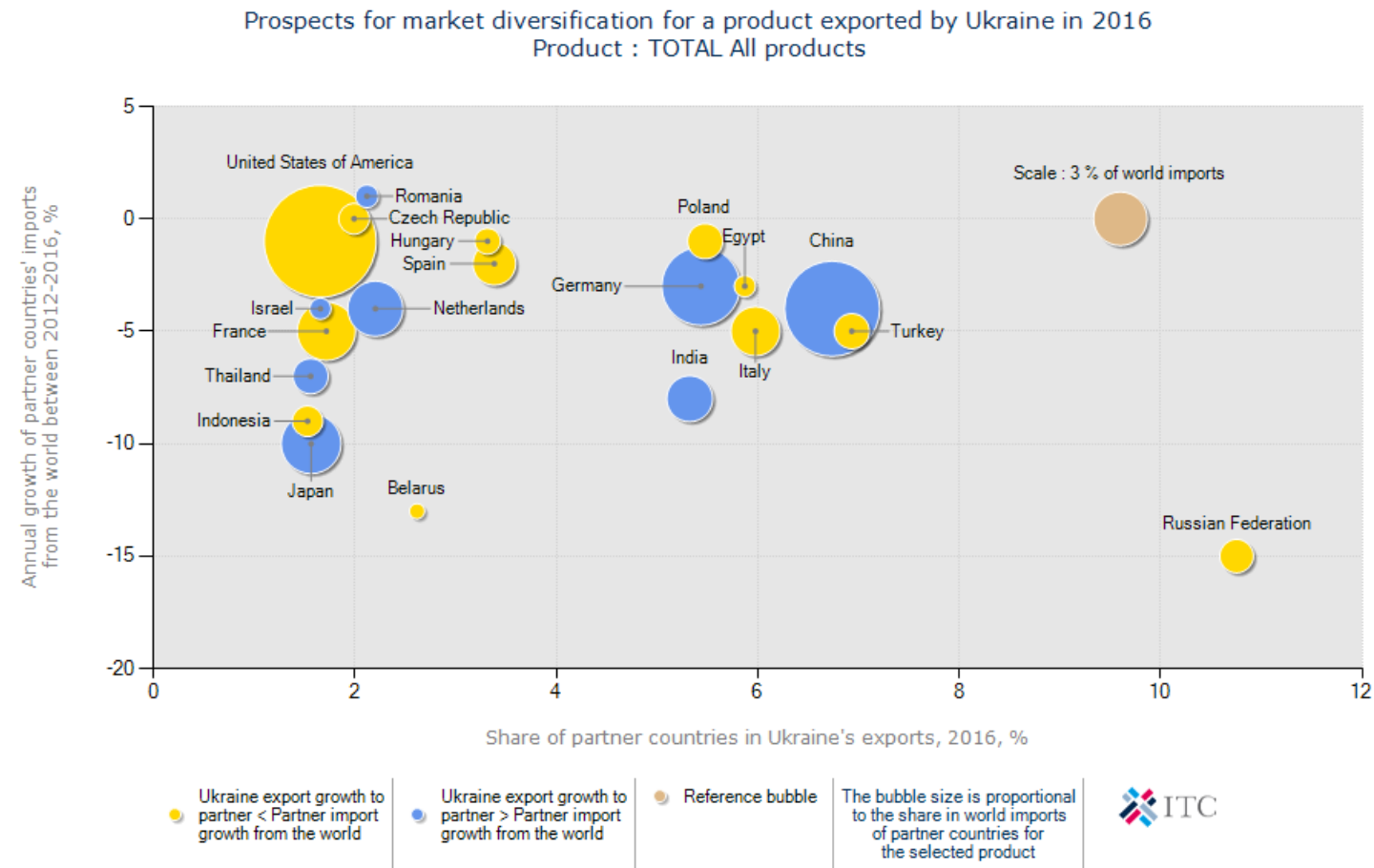
Concentration and average distance with destination countries for products exported by Ukraine in 2016



- Для більшості ключових експортних товарів України світові ринки є висококонкурентними
- Це стосується:
 - Пшениці
 - Черних металів
 - Феросплавів
 - Кукурудзи
- Виключення:
 - Тютюнові вироби (сигари)
 - Штучні корунти

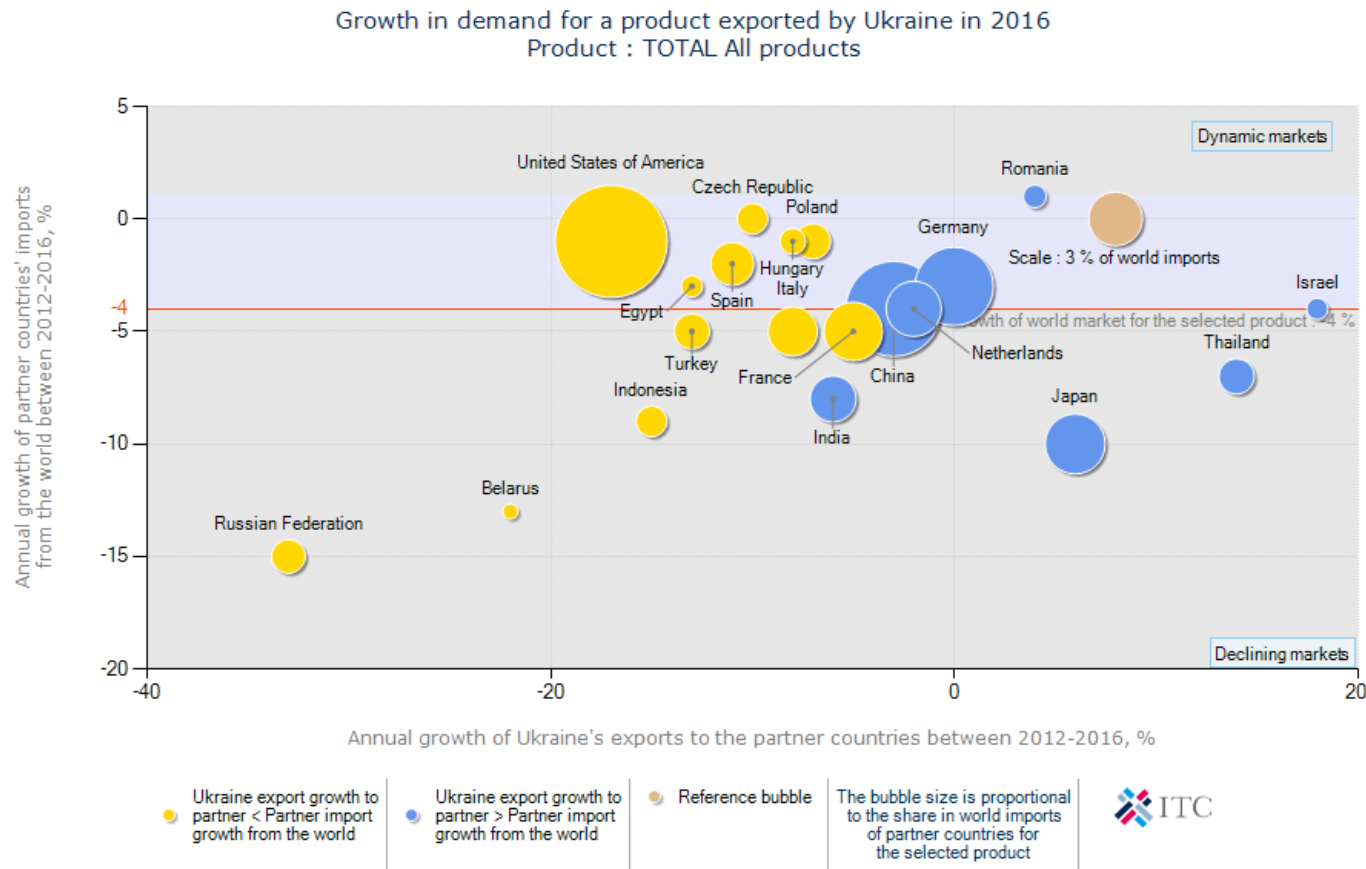
Географічний вимір експорту

Перспективи диверсифікації ринків



- Україна експортує активніше, ніж інші країни світу, на ринки Китаю, Індії, Німеччини, Японії, Нідерландів
- Україна експортує повільніше, ніж решта країн світу, на такі ринки (вибірка з 20 основних партнерів):
 - Польща
 - Єгипет
 - Італія
 - Туреччина
 - США
 - Франція
 - Іспанія
 - Білорусь

Динаміка попиту на зовнішніх ринках



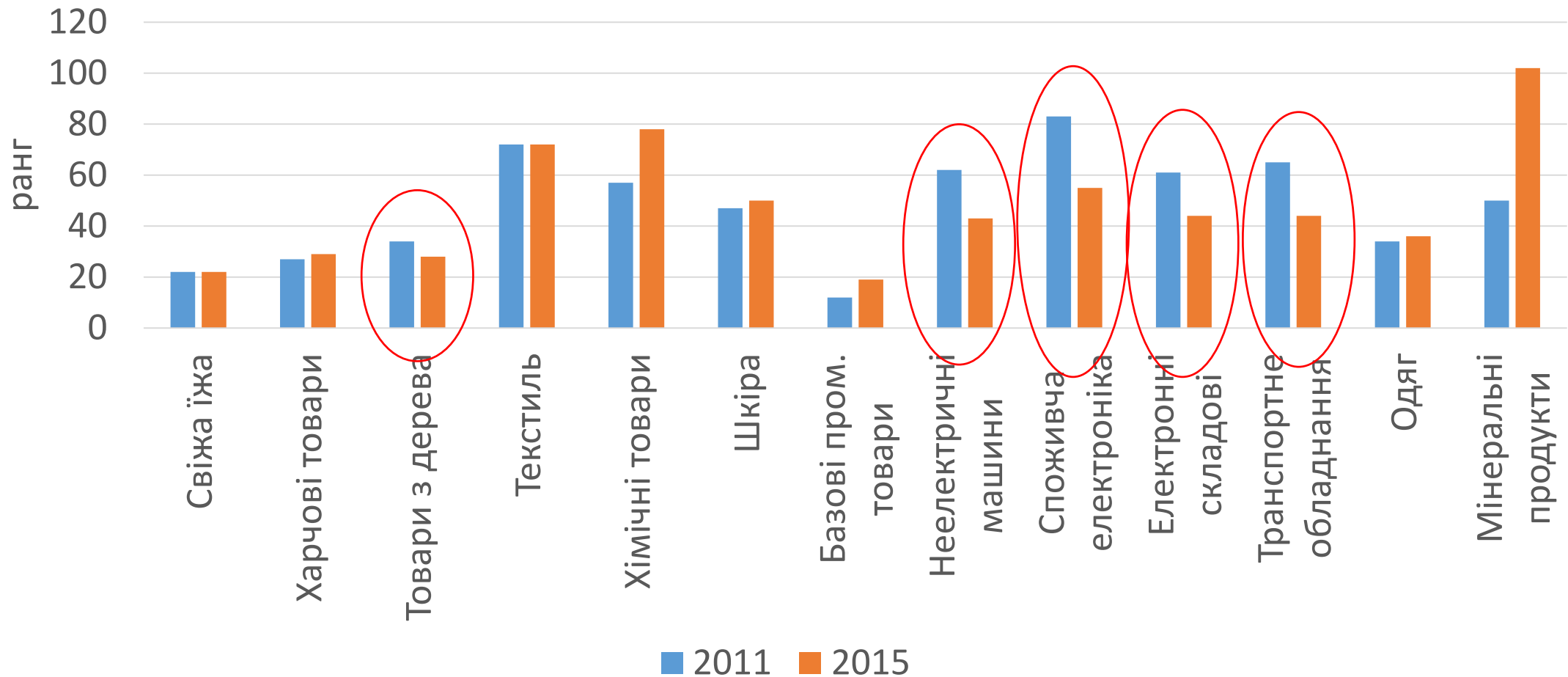
- Україна активно експортує на кілька динамічних ринків, у тому числі на ринки Німеччини, Китаю, Нідерландів, Румунії
- Багато ринків, які динамічно розвиваються та де темпи приросту експорту України відстають від загальносвітового:
 - США
 - Чехія
 - Польща
 - Угорщина
 - Іспанія
 - Італія
 - Єгипет

Оцінка експортного потенціалу

Індекс показників торгівлі (ТРІ) України

		Свіжа їжа	Харчові товари	Товари з дерева	Текстиль	Хімічні товари	Шкіра	Базові пром. товари	Неелектричні машини	Споживча електроніка	Електронні складові	Транспортне обладнання	Одяг	Мінеральні продукти
Кількість країн-експортерів	#	178	168	148	132	156	128	151	152	126	138	150	128	168
Чистий експорт	ранг	13	14	23	94	121	59	11	51	60	38	55	49	137
Частка світового ринку	ранг	29	34	46	51	49	65	34	59	62	54	76	78	47
Диверсифікація за товарами	ранг	122	112	21	60	63	27	47	68	59	111	15	34	25
Диверсифікація за країнами	ранг	2	8	27	46	55	55	15	116	80	48	38	37	42
Відносна зміна частки світового ринку	%	11%	-2%	-2%	-4%	-12%	-9%	-10%	-8%	-10%	-8%	-17%	-8%	-8%
Ефект конкурентоспроможності	%	14%	-2%	-1%	-1%	-12%	-5%	-3%	-6%	-2%	-5%	-9%	-5%	-6%
Початкова географічна спеціалізація	%	-1%	0%	-1%	-3%	0%	-3%	-1%	-5%	-6%	-4%	-11%	-2%	3%
Початкова товарна спеціалізація	%	-1%	0%	0%	0%	-2%	2%	-6%	4%	-2%	-1%	-4%	0%	-7%
Ефект адаптації	%	-1%	0%	0%	0%	1%	-3%	0%	-2%	0%	2%	6%	-1%	1%
Співпадіння зі світовою динамікою експорту	ранг	127	103	147	79	117	98	29	57	119	39	10	43	148
Поточний індекс	ранг	22	29	28	72	78	50	19	43	55	44	44	36	102

Динаміка Індексу показників торгівлі (ТPI) України, 2011-2015



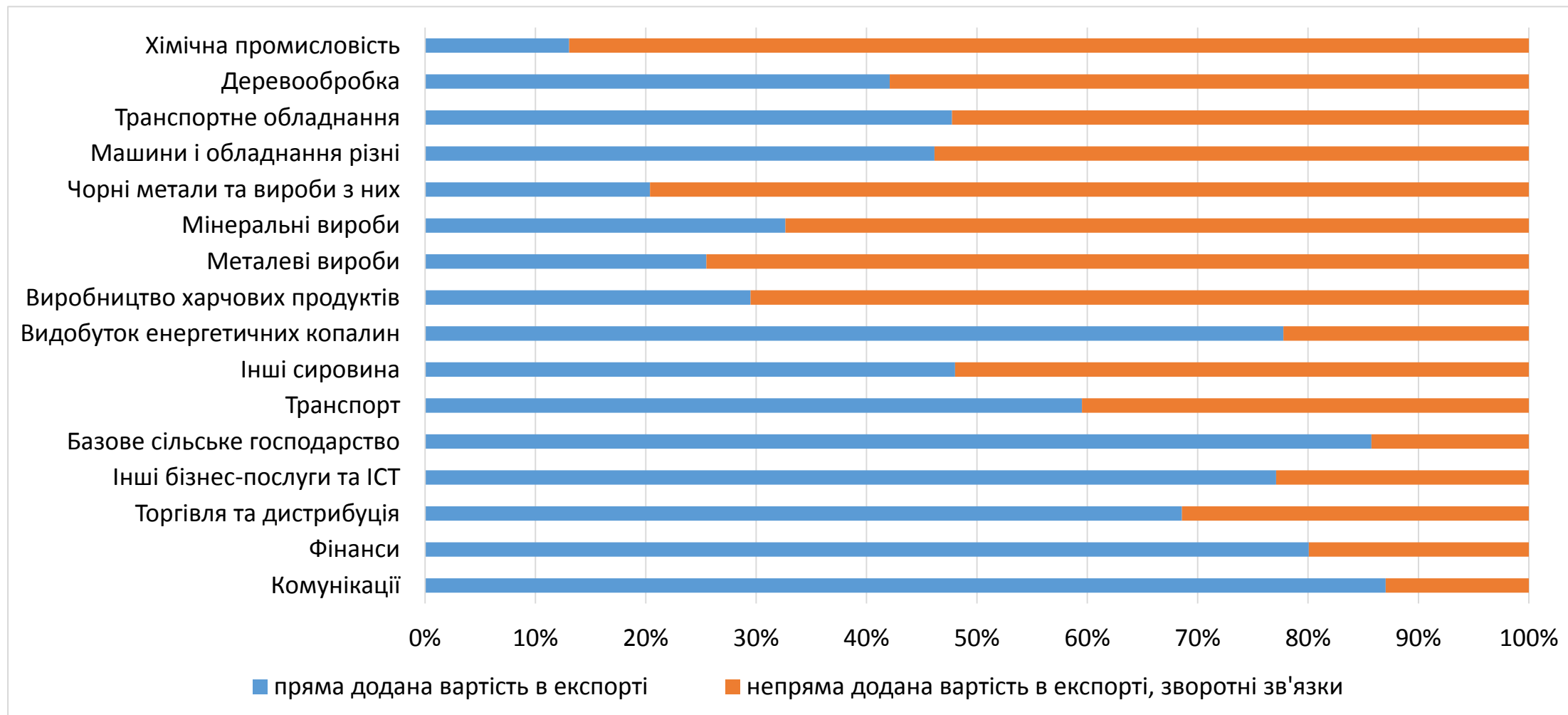
Експорт доданої вартості

Експорт доданої вартості України

	Загальна додана вартість експорту, %	Частка загальної доданої вартості у експорті (зворотні зв'язки), % від експорту
Комунікації	0.9	91.8
Фінанси	0.5	90.1
Інші бізнес-послуги та ІСТ	3.3	86.3
Базове сільське господарство	9.4	81.5
Транспорт	15.3	74.9
Інші сировина	8.3	71.7
Видобуток енергетичних копалин	5.3	67.4
Виробництво харчових продуктів	9.2	67.1
Металеві вироби	1.1	53.5
Чорні метали та вироби з них	18.5	50.1
Машини і обладнання різні	6.5	48.5
Транспортне обладнання	5.5	48.0
Деревообробка	1.1	47.0
Хімічна промисловість	6.1	44.9

Джерело: WITS, 2011

Пряма і непряма експортна додана вартість



Висновки

- Український експорт стикається з низкою ризиків:
 - Світовий попит на найбільші експортні товари України останніми роками скорочується
 - Україна експортує товари низького рівня обробки на висококонкурентні ринки, що знижує можливість впливати на ціну товару
 - Експорт України в багато ключових партнерів країни відстає від динаміки світового експорту в ці країни
 - Україна експортує багато товарів, які мають відносно низьку частку доданої вартості в експорті
- На сьогодні Україна має високий потенціал експорту в сільському господарстві та металургії. З 2011 року покращились показники експортного потенціалу для товарів машинобудування та товарів з деревини
- Для забезпечення пришвидшеного зростання експорту доданої вартості важливо сконцентруватись на розвиткові експорту послуг, які мають найвищу частку доданої вартості.

Дякую!



INSTITUTE
FOR ECONOMIC RESEARCH
AND POLICY CONSULTING

Вул. Рейтарська 8/5-А, Київ 01030, Україна

Тел.: +38-044-278-6360

e-mail: institute@ier.kiev.ua



www.ier.com.ua



[IER.Kyiv](https://www.facebook.com/IER.Kyiv)



[@IER_Kyiv](https://twitter.com/IER_Kyiv)